ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ, ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ-ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ, ΒΟΥΛΓΑΡΗ 11
ΤΗΛΕΦ. ΓΡΑΜΜΑΙ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ 52686
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΟΥ 52687-ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ 53554
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ 53551-ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ 53458
ΕΤΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΣ 6654

# Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ ΣΑΒΒΑΤΟΝ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ ΑΥΟ
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 780
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 12
ΑΙ ΕΞΑΜΗΝΟΙ ΚΑΙ ΑΙ ΤΡΙΜΗΝΟΙ ΑΝΑΛΟΓΩΣ
ΑΓΓΕΛΙΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

# ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

## ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Ε. ΤΟΝ κ. Α. ΧΙΤΛΕΡ

## ΑΡΧΙΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

**ΕΞΟΧΩΤΑΤΕ,**

Ἡ Ἑλλάς, τὸ γνωρίζετε, ἠθέλησε νὰ μείνῃ ἔξω τοῦ παρόντος πολέμου. Ὅταν ἐξεράγη ἤρχισε μόλις ἀναρρωννύη ἀπὸ πλῆθος βαθυτάτων πληγῶν, τὰς ὁποίας εἶχον καταλίπει εἰς τὸ σῶμα της πόλεμοι ἐξωτερικοὶ καὶ ἐσωτερικοὶ διαιρέσεις, καὶ οὐδὲ δυνάμεις εἶχε, οὐδὲ διάθεσιν, οὐδὲ λόγον ν' ἀναμιχθῇ εἰς πόλεμον, τοῦ ὁποίου ἂν τὸ τέλος πέπρωται πάντως νὰ ἔχῃ δι' ὅλον τὸν κόσμον συνεπείας σημαντικάς, ἡ ἀρχή του δὲν παρουσίαζε δι' αὐτὴν ἀμέσους κινδύνους. Ἂς μὴ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ δηλώσεις της αἱ σχετικαί. Ἂς μὴ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα εἰς ἐπίσημον βίβλον ἐδημοσίευσε. Ἂς μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψει τὸ πλῆθος τῶν λόγων, τῶν κειμένων, τῶν ἀποδείξεων διὰ τῶν ὁποίων πιστοποιεῖται ἡ ἐπίμονος αὐτὴ ἀπόφασίς της, νὰ μείνῃ ἐκτὸς τοῦ πολέμου. Καὶ ἂς ληφθῇ τοῦτο μόνον: Τὸ ὅτι ἡ Ἑλλὰς ὅταν οἱ Ἰταλοὶ ἔπνιξαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Τήνου τὴν «Ἕλλην» καὶ εὗρε τὰ θραύσματα τῶν τορπιλλῶν καὶ ἐβεβαιώθη ὅτι ἦσαν ἰταλικά, τὰ ἔκρυψε. Διατί;...Διότι, ἂν τ' ἀπεκάλυπτε θὰ ἦτο ὑποχρεωμένη ἢ νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον ἢ νὰ δεχθῇ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου. Δὲν ἤθελε λοιπὸν τὸν πόλεμον μὲ τοὺς Ἰταλοὺς ἡ Ἑλλάς. Οὔτε μόνη, οὔτε μὲ Συμμάχους, οὔτε μὲ βαλκανικούς, οὔτε μὲ Ἄγγλους. Ἤθελε εἰς τὴν μικρὰν αὐτὴν γωνίαν τῆς γῆς νὰ ζήσῃ κατὰ δύναμιν ἥσυχος, ἐπειδὴ ἦτο κατάκοπος, ἐπειδὴ εἶχε πολεμήσει πολὺ καὶ ἐπειδὴ ἡ γεωγραφική της θέσις εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μὴ θέλῃ νὰ ἔχῃ ἐχθροὺς οὔτε τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὴν ξηράν, οὔτε τοὺς Ἄγγλους εἰς τὴν θάλασσαν. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπνίγη ἡ «Ἕλλη», ἡ Ἑλλὰς εἶχε ἐκτὸς τῶν εἰρηνικῶν της διαθέσεων, πρόσθετον ἀσφάλειαν, δύο ὑπογραφάς, τὴν Ἰταλικήν, ἡ ὁποία τὴν εἶχε κατὰ πάσης ἐκ μέρους της ἐπιθέσεως ἀσφαλίσει καὶ τὴν Ἀγγλικήν, ἡ ὁποία ἦλθεν ὡς αὐθόρμητος τῆς ἀκεραιότητός της ἐγγύησις. Ἐν τούτοις, ὅταν ὀλίγῳ μετὰ τὴν «Ἕλλην», παρουσιάσθησαν ἀπταῖ ἀποδείξεις τῆς μελλούσης ἰταλικῆς ἐπιθέσεως, ἡ Ἑλλὰς πεισθεῖσα ὅτι ἡ μία ὑπογραφὴ δὲν εἶχεν ἀξίαν, δὲν ἐστράφη ὡς ὤφειλε πρὸς τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἐστράφη — τὸ ἐνθυμεῖσθε Ἐξοχώτατε; — πρὸς Ἡμᾶς. Καὶ ἐζήτησε τὴν προστασίαν τὴν ἰδικήν σας. Καὶ τί ἀπηντήθη τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα;... Τί ἀπηντήθη δὲν γνωρίζω καλῶς. Γνωρίζω ὅμως ἐκ στόματος τοῦ ἀποθανόντος πρωθυπουργοῦ μας, ὅτι ἡ Γερμανία ἀπήντησεν εἰς τὸ διάβημά μας συνιστῶσα νὰ μὴ δώσωμεν ἀφορμὴν — νὰ μὴ ἐπιστρατευθῶμεν δηλαδὴ — καὶ νὰ εἰμεθα ἥσυχοι. Δὲν ἐδώσαμεν λοιπὸν ἀφορμήν, δὲν ἐπεστρατεύθημεν, ἐμείναμεν ἥσυχοι ἢ μᾶλλον ἐκοιμώμεθα ἥσυχοι — διότι τὴν προηγουμένην μᾶς εἶχον κάμει καὶ γεῦμα οἱ Ἰταλοὶ — ὁπόταν μᾶς παρουσιάσθη μὲ τὸ τελεσίγραφον ὁ πρέσβυς τῆς Ἰταλίας. Τότε λοιπὸν ποῦ καὶ πρὸς ποῖον ἠθέλατε νὰ στραφῇ ἡ Ἑλλάς;...Πρὸς τοὺς Ἰταλούς, τῶν ὁποίων εἶχε εἰς τὴν τσέπην της μαζὶ μὲ τὰ θραύσματα τῶν τορπιλλῶν καὶ τὴν ἄνευ ἀξίας ὑπογραφήν; Ἀλλ' αὐτοὶ τῆς εἶχον κηρύξει τὸν πόλεμον. Πρὸς Ἡμᾶς; Ἀλλ' Ἡμεῖς ἀτυχῶς εὑρισκεσθε ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ πρωΐ, εἰς τὰς 28 Ὀκτωβρίου, εἰς Φλωρεντίαν. Νὰ μείνῃ μόνη; Ἀλλ' οὔτε ἀεροπορίαν εἶχε, οὔτε ὑλικόν, οὔτε χρήματα, οὔτε στόλον. Ἐστράφη λοιπὸν πρὸς τὴν τελευταίαν ἀπομείναν ὑπογραφήν: Πρὸς τοὺς Ἄγγλους. Καὶ αὐτοί, τῶν ὁποίων ἑκάστοτε ἡ Πατρίς, οἱ ὁποῖοι ἠγρύπνουν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Μάγχης ἀνήσυχοι, οἱ ὁποῖοι τότε — ὅπως τὸ εἶχον δηλώσει — δὲν εἶχον ἐπαρκῆ τὰ μέσα διὰ τὴν ἰδίαν των προστασίαν, ἦλθαν. Ἦλθαν ἀμέσως. Ἄνευ ἀξιώσεων, ἄνευ διαπραγματεύσεων, ἄνευ χαρτιῶν. Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, εἰς τὸ Μέτωπον τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνοίξει εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου ὁ βάναυσος ἰταλικὸς αἰφνιδιασμός, ἔπιπταν Ἕλληνες στρατιῶται καὶ ὁ πρῶτος Ἄγγλος ἀεροπόρος.

Τί συνέβη ἀπὸ τὰς ὥρας ἐκείνας, τὸ γνωρίζετε καὶ Σεῖς καὶ ὁ κόσμος ὁλόκληρος. Νικῶνται οἱ Ἰταλοί. Καὶ νικῶνται ἐκεῖ, στρατιωτικῶς, σῶμα πρὸς σῶμα, ἀπὸ ἡμᾶς, τοὺς μικρούς, τοὺς ἀδυνάτους. Ὄχι ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Διότι Ἄγγλος στρατιώτης δὲν ἐπάτησεν εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Νικῶνται. Διατί; Διότι δὲν ἔχουν ἰδανικά, διότι δὲν ἔχουν ψυχήν. Διότι...—Ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἔξω τοῦ θέματος. Ἀπέναντι τῆς μάχης αὐτῆς βέβαιον εἶναι, διότι μᾶς ἐδηλώθη, ὅτι ἐμείνατε θεατής: «Ἡ ὑπόθεσις αὐτή, μᾶς εἴπατε, δὲν μ' ἐνδιαφέρει. Εἶναι ἱστορία ἰταλική. Δὲν θὰ ἐπέμβω παρὰ μόνον ὅταν Ἄγγλικὸς Στρατὸς ἀποβιβασθῇ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς μεγάλας ποσότητας». Θὰ ἠμπορούσαμεν, ἔκτοτε, Ἐξοχώτατε, νὰ Σᾶς ἐρωτήσωμεν: «Καὶ ἡ «Φλωρεντία;... Καὶ τὸ ὅτι τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπετίθεντο οἱ Ἰταλοί, συνηντᾶσθε μαζί τους εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἄρνου καὶ τοὺς παρεδίδατε τὴν Ἑλλάδα;»..Ἀλλὰ δὲν ἠθελήσαμεν. Μαζὶ μὲ τὰ θραύσματα τῶν ἰταλικῶν τορπιλλῶν ἐκρύψαμεν εἰς τὴν τσέπην μας καὶ τὴν «Φλωρεντίαν καί, ὅταν κάποτοι ἀδιάκριτοι μᾶς τὴν ἐνεθύμιζαν, ἀπηντῶμεν: «Διεφώνησαν. Τοὺς ἐγέλασαν οἱ Ἰταλοί». Διατί;

Διότι ἔτσι ἠθέλαμεν νὰ πιστεύωμεν. Διότι μᾶς συνέφερεν ἔτσι. Ἔπειτα, καθὼς ἐπροχωροῦμεν ἡμεῖς εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ἐπροχώρουν καὶ αἱ σχέσεις τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ἀγκυλωτὸς Σταυρὸς ἐκυμάτιζε εἰς τὸ Μέγαρον τῆς ἐν Ἀθήναις πρεσβείας σας τὴν πρώτην τοῦ Ἔτους, κατήρχετο μεσίστιος ὅταν ἀπέθνησκεν ὁ ἀείμνηστος Μεταξᾶς, ὁ πρέσβυς σας ἤρχετο νὰ συγχαρῇ τὸν νέον Πρωθυπουργόν, αἱ μεταξὺ Ἡμῶν καὶ ἡμῶν ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ εἶχον ἐπαρναρχίσει καὶ διεμαρτυρήθητε κάποτε ἐντόνως διότι μία ἐφημερὶς τῆς Ἀμερικῆς ἔγραψεν ὅτι γερμανικὰ τάνκς παρουσιάσθησαν εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Ὅλα λοιπὸν καλά. Ἡμεῖς εἰς τὴν Ἀλβανίαν, Σεῖς θεαταὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι σύμμαχοί μας μὲ τὰ ἀεροπλάνα των, μὲ τὸν Στόλον των...— *ΜΟΝΟΝ*. Γνωρίζετε πόσον προσεπαθήσαμεν νὰ εἶναι τὸ «*ΜΟΝΟΝ*» τοῦτο πραγματικόν;... Ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθῇ ὅτι, ὅταν ἓν Ἀγγλικὸν ἀεροπλάνον ἔπεσεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, παρεκαλέσαμεν τοὺς Ἄγγλους νὰ μὴ τὸ σηκώσουν αὐτοί. Διὰ νὰ μὴ παρουσιασθοῦν ἐκεῖ ἔστω καὶ δέκα Ἄγγλοι στρατιῶται. Διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶμεν, διὰ νὰ μὴ δώσωμεν ἀφορμήν. Γελᾶτε;... Ἔχετε δίκαιον.

Ἀλλὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἐνῷ ἐδῶ εἴχομεν ὅπως ἔχομεν σχέσεις, ἐνῷ ἡ ἐκ τῆς στάσεως τῆς Γερμανίας δημιουργηθεῖσα κάποια γαλήνη ἔμενεν ἀδιατάρακτος, Σεῖς ἠρχίσατε νὰ συγκεντρώνετε στρατεύματα εἰς τὴν Ρουμανίαν. Τὰ πρῶτα ἦσαν πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν Ρουμάνων. Τὰ δεύτερα πρὸς προστασίαν τῶν πετρελαίων. Τὰ τρίτα διὰ νὰ κρατήσουν τὰ σύνορα. Τὰ τέταρτα...—ἀλλὰ τὰ τέταρτα πλέον ἦσαν τριακόσιαι χιλιάδες. Τότε ὁ ὑπογεγραμμένος μετέβη δημοσιογράφων εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἐπέρασε τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον τώρα περνοῦν οἱ στρατοί σας καὶ ἐπανελθὼν εἶπεν εἰς τὸν μακαρίτην Πρωθυπουργόν:

—Ὁ μέχρι Σόφιας δρόμος ἔχει τώρα, προσφάτως, διαπλατυνθῆ. Αἱ ξύλιναι γέφυραι ἔχουν τώρα, προσφάτως, ὑποστηριχθῆ μὲ πασσάλους. Τὰ ὑπολείμματα τῆς ξυλείας εὑρίσκονται ἀκόμη ἐκεῖ. Εἶναι προφανὲς ὅτι οἱ Βούλγαροι ἔχουν ἑτοιμάσει τώρα, ὅπως ὅπως, τὸν δρόμον διὰ νὰ περάσῃ στρατός...

Καὶ μετὰ τοῦτο;... Μετὰ τοῦτο τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ ἡ Ἑλλάς; Νὰ ζητήσῃ βοήθειαν; Νὰ μὴ ζητήσῃ; Νὰ πιστεύσῃ; Νὰ μὴ πιστεύσῃ; Νὰ βλέπῃ τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὰ σύνορα τὰ βουλγαρικά, νὰ τοὺς μετρᾷ περνῶντας τὸν Δούναβιν, νὰ τοὺς παρακολουθῇ εἰσερχομένους εἰς τὴν Σόφιαν, νὰ τοὺς βλέπῃ συμμαχοῦντας μὲ τοὺς Βουλγάρους, ν' ἀκούῃ τοὺς Βουλγάρους ὁμιλοῦντας περὶ τῶν ἐθνικῶν των διεκδικήσεων καὶ νὰ στέκῃ ἀμέριμνος ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι οἱ Γερμανοὶ εὑρίσκονται εἰς τὴν Κοῦλαν διὰ νὰ προφυλάξουν τὰ πετρέλαια τὰ ρουμανικά;..Ἀλλ' ἔστω, ἂς τ' ἀφήσωμεν ὅλα αὐτά, τὰ γενόμενα, τὰς δηλώσεις, τὴν ἱστορίαν καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ πράγματα. Φαίνεται — λέγουν τοῦ κόσμου τὰ ραδιόφωνα — ὅτι οἱ Γερμανοὶ θέλουν νὰ εἰσβάλουν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Σᾶς ἐρωτῶμεν: *ΔΙΑΤΙ*; Ἂν ἡ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιχείρησις, ὡς συμφέρουσα εἰς τὸν Ἄξονα ἦτο ἀπ' ἀρχῆς ἀναγκαία, τότε δὲν θὰ παρουσιάζετο πρὸ τεσσάρων μηνῶν μόνος ὁ κ. Γκράτσι εἰς τὰς τρεῖς τὸ πρωΐ. Θὰ παρουσιάζοντο ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Γερμανία μαζί, ἄλλως, μὲ ἄλλο τελεσίγραφον, ἄλλου περιεχομένου, ἄλλης προθεσμίας, ἄλλης μορφῆς. Δὲν ὑπῆρξε, λοιπόν, ἀπ' ἀρχῆς ἡ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιχείρησις εἰς τὸν Ἄξονα ἀναγκαία. Εἶναι λοιπὸν τώρα;..Ἀλλὰ διατί;.. Μήπως διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ μέτωπον κατὰ τῆς Γερμανίας εἰς τὰ Βαλκάνια; Ἀλλ' αὐτὰ εἶναι μυθιστορήματα. Οὔτε ἡ μαχομένη Ἑλλάς, οὔτε ἡ Ἀγγλία — τὸ λέγει σαφῶς τὸ ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν τῆς προχθεσινῆς Ἕνης Μαρτίου, ἀλλὰ τὸ λέγει σαφέστερον ἀκόμη ἡ λογική — οὔτε ἡ Σερβία, οὔτε ἡ Τουρκία, ἔχουν λόγον νὰ προκαλέσουν τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ πολέμου. Αὐτὸς ποῦ εἶναι καὶ ὅπου εἶναι, τοὺς φθάνει. Ἀλλὰ τότε;.. Μὴ διὰ νὰ σωθοῦν εἰς τὴν Ἀλβανίαν οἱ Ἰταλοί;.. Ἀλλὰ περὶ ποίου εἴδους σωτηρίας θὰ πρόκειται; Οἱ Ἰταλοὶ δὲν θὰ εἶναι ἡττημένοι ὁριστικῶς, τελεσιδίκως, παγκοσμίως καὶ αἰωνίως μόλις καὶ εἰς μόνον Γερμανὸς στρατιώτης πατήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα; Δὲν θὰ φωνάξῃ ὅλος ὁ κόσμος ὅτι σαρανταπέντε ἑκατομμύρια αὐτοί, ἐφοῦ ἐπετέθησαν ἐναντίον ἡμῶν ποὺ εἴμεθα μόλις ὀκτὼ ἐζήτησαν τώρα τὴν βοήθειαν ἑλλὼν ὀγδοήντα πέντε ἑκατομμυρίων, διὰ νὰ σωθοῦν;... Καὶ εἰς τὸ τέλος, ἂν θέλουν νὰ σωθοῦν, διατί νὰ ἔλθουν ἄλλοι κατὰ τρόπον ἀπολύτως ἐξευτελιστικὸν δι' αὐτοὺς νὰ τοὺς σώσουν, ἀφοῦ τοὺς σώζομεν εὐχαρίστως ἡμεῖς χωρὶς ἐξευτελισμούς; Ἂς φύγουν μόνοι ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν οἱ Ἰταλοί. Ἂς εἰποῦν παντοῦ ὅτι μᾶς ἐνίκησαν, ὅτι ἐκουράσθησαν νὰ μᾶς κυνηγοῦν, ὅτι ἐχόρτασαν ἀπὸ δόξαν καὶ ἂς φύγουν. Ἡμεῖς τοὺς βοηθοῦμεν. Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐρωτήσετε ἴσως, Ἐξοχώτατε; «Καὶ ὅλα αὐτά. Καὶ οἱ Ἄγγλοι;..» Ἀλλὰ τοὺς Ἄγγλους, Ἐξοχώτατε, δὲν τοὺς ἐφέραμεν ἡμεῖς, τοὺς ἔφεραν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ Ἰταλοί. Τώρα λοιπὸν εἰς αὐτοὺς τοὺς ὁποίους ἔφεραν οἱ Ἰταλοί, νὰ τοὺς εἰποῦμεν νὰ φύγουν;.. Καί, ἔστω, νὰ τοὺς εἰποῦμεν νὰ φύγουν. Ἀλλὰ εἰς ποιούς; Εἰς τοὺς ζωντανούς. Πῶς ὅμως νὰ διώξωμεν τοὺς νεκρούς, αὐτοὺς ποὺ ἔπεσαν εἰς τὰ βουνά μας, αὐτοὺς ποὺ προσεγειώθησαν εἰς τὴν Ἀττικὴν πληγωμένοι καὶ ἀφῆκαν ἐδῶ τὴν τελευταίαν πνοήν, αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι, ἐνῷ ἐκαίετο ἡ πατρίς των ἦλθαν καὶ ἠγωνίσθησαν ἐδῶ, καὶ ἔπεσαν ἐδῶ καὶ εὑρῆκαν ἐδῶ ἕνα τάφον;.. Ἀκοῦτε Ἐξοχώτατε, ὑπάρχουν ἀτιμίαι αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν γίνονται. Καὶ αὐτὰ εἶναι καθαραὶ ἀτιμίαι. Οὔτε τοὺς νεκρούς, οὔτε τοὺς ζωντανοὺς ἠμπορούμεν νὰ διώξωμεν. Δὲν θὰ διώξωμεν κανένα, καὶ θὰ σταθῶμεν μαζί των, ἐδῶ, μέχρις ὅτου κάποια λάμψη ἀκτὶς ἡλίου, καὶ περάσῃ ἡ καταιγίς.

Καὶ Σεῖς; Σεῖς, — λέγουν πάντοτε — θὰ ἐπιχειρήσετε νὰ εἰσβάλετε εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἡμεῖς, Λαὸς ἀφελὴς ἀκόμη, δὲν τὸ πιστεύομεν. Δὲν πιστεύομεν ὅτι στρατὸς μὲ ἱστορίαν καὶ μὲ παράδοσιν — αὐτὸ καὶ οἱ ἐχθροί του δὲν τὸ ἀρνοῦνται — θὰ θελήσῃ νὰ κηλιδωθῇ διὰ μιᾶς πράξεως παναθλίας. Δὲν πιστεύομεν ὅτι ἕνα Κράτος τάνοπλον, ὀγδοήκοντα πέντε ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, μαθημένος διὰ νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὸν κόσμον «νέαν τάξιν πραγμάτων», — τάξιν φανταζόμεθα ἀρετῆς, θὰ ζητήσῃ νὰ πλευροκοπήσῃ ἕνα Ἔθνος μικρὸν ποὺ ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του, μαχόμενον πρὸς μίαν Αὐτοκρατορίαν σαράντα πέντε ἑκατομμυρίων.

Διότι τί θὰ κάμῃ ὁ Στρατὸς αὐτός, Ἐξοχώτατε, ἂν ἀντὶ πεζικοῦ, πυροβολικοῦ καὶ μεραρχιῶν, στείλῃ ἡ Ἑλλὰς φύλακας εἰς τὰ σύνορά της εἴκοσι χιλιάδας τραυματιῶν, χωρὶς πόδια, χωρὶς χέρια, μὲ τὰ αἵματα καὶ τοὺς ἐπιδέσμους διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν;... Αὐτοὺς τοὺς στρατιώτας φύλακας θὰ ὑπάρξῃ Στρατὸς διὰ νὰ τοὺς κτυπήσῃ;

Ἀλλ' ὄχι, δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ αὐτό. Ὁ ὀλίγος ἢ πολὺς Στρατὸς τῶν Ἑλλήνων ποὺ εἶναι ἐλεύθερος, ὅπως ἐστάθη εἰς τὴν Ἤπειρον, θὰ σταθῇ, ἂν κληθῇ, εἰς τὴν Θράκην. Καὶ τί νὰ κάμῃ;.. Θὰ πολεμήσῃ. Καὶ ἐκεῖ. Καὶ θὰ ἀγωνισθῇ. Καὶ ἐκεῖ. Καὶ θ' ἀποθάνῃ. Καὶ ἐκεῖ. Καὶ θ' ἀναμείνῃ τὴν ἐκ Βερολίνου ἐπιστροφὴν τοῦ δρομέως, ὁ ὁποῖος ἦλθε πρὸ πέντε ἐτῶν καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὴν Ὀλυμπίαν τὸ φῶς, διὰ νὰ μεταβάλῃ εἰς δαυλὸν τὴν λαμπάδα καὶ φέρῃ τὴν πυρκαϊὰν εἰς τὸν μικρόν, τὴν ἔκτασιν, ἀλλὰ μέγιστον αὐτὸν τόπον ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔμαθε τὸν κόσμον ὅλον νὰ ζῇ, πρέπει τώρα νὰ τὸν μάθῃ καὶ ν' ἀποθνήσκῃ.

Μετ' ἐξόχου τιμῆς

Γ. Α. ΒΛΑΧΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ 2ΑΝ ΣΕΛΙΔΑ

— Ἐξαιρετικαὶ ἐπιτυχίαι τοῦ Στρατοῦ μας εἰς τὸ Μέτωπον.
— Συνελήφθησαν ὑπὲρ τοὺς 1000 αἰχμάλωτοι καὶ κατελήφθησαν σημαντικαὶ ὀχυραὶ θέσεις

## ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ

### ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

*Μερικὰ ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα τῆς πρωτευούσης εἰς τὰ ὁποῖα νοσηλεύονται τραυματίαι, ἐδέχθησαν προχθὲς τὴν ἀπρόοπτον ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Ἤντεν. Ὁ διαπρεπὴς ξένος τῆς Ἑλλάδος, προτοῦ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς χώρας αὐτῆς, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται μὲ τόσην πίστιν διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας ζωῆς, ἠθέλησε προφανῶς νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰ μέτωπα ἀφοῦ ἄφησαν ἐκεῖ ἕνα μέρος ἀπὸ τὴν ζωήν των, χωρὶς ἐπισημότητα, χωρὶς προειδοποίησιν, ὡς πολίτης συμμάχου χώρας ἁπλοῦς, τὸν ὁποῖον ἐκίνει τὸ εὔλογον ἐνδιαφέρον ποὺ συνεγείρει σήμερον ἔθνη καὶ λαοὺς ἔναντι τοῦ θαυμαστοῦ ἑλληνικοῦ ἡρωϊσμοῦ. Εἰσῆλθε, λοιπόν, εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ εὑρέθη πρὸ θεάματος πράγματι ἐκπληκτικοῦ. Οἱ νοσηλευόμενοι, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ἐπιπόνους ἀκρωτηριασμοὺς ἀπὸ τὰ ἰταλικὰ βλήματα, ἐκίνουν ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ διακεκριμένου ξένου, μὲ φωνάς, τὰς τραυματισμένας χεῖρας εἰς ἔνδειξιν ὀργῆς καὶ συνάμα μεγάλης θλίψεως. Ὁ Ἄγγλος ὑπουργὸς δὲν ἐγνώριζεν εἰς τὴν ἀρχὴν τί νὰ ὑποθέσῃ... Τί ἐσήμαιναν ὅλα αὐτὰ τὰ δείγματα τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς φανερᾶς ἀπελπισίας; Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀντιληφθῇ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Οἱ πληγωμένοι μας ἐξεδήλωναν παντοιοτρόπως τὴν ἀπόγνωσίν των διότι τὰ τραύματά των δὲν θὰ τοὺς ἐπέτρεπαν νὰ ἐπιστρέψουν συντόμως εἰς τὸ μέτωπον!... Νὰ μεταφέρωμεν τί ἔλεγεν; Τὰ φαντάζεται τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον, διότι τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ ἴδια αἰσθήματα. Ἀλλ' εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ὅσα ἐξωμολογήθη εἰς ἐπισημότατον πρόσωπον ὁ Ἄγγλος ὑπουργὸς μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του αὐτὴν εἰς τὰ νοσοκομεῖα τῆς πρωτευούσης: «Τώρα εἰσχωρῶ εἰς τὸ μυστικὸν τοῦ ἑλληνικοῦ θριάμβου — εἶπε. Τώρα ἠμπορῶ νὰ ἐξηγήσω εἰς τοὺς [illegible] τῆς ἑλληνικῆς νίκης... Ἡ Ἑλλὰς μὲ ἤρωας ὡς αὐτοὶ τοὺς ὁποίους εἶδα νοσηλευομένους εἰς τὰ νοσοκομεῖα σας, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποθάνῃ. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει νικήσει».*

### ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟν

Ἀδριον εἰς ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς χώρας καὶ εἰς λαϊκὰς συγκεντρώσεις θὰ τελεσθῇ πνευματικὸν μνημόσυνον τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Νομίζομεν ὅτι κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις τὸ μνημόσυνον τοῦτο καὶ οἱ λόγοι ποὺ θὰ ἐκφωνηθοῦν κατ' αὐτὸ δὲν πρόκειται ἁπλῶς νὰ ἀποτελέσουν μίαν ὀφειλομένην ἐκδήλωσιν τιμῆς εἰς τὸν ἄνδρα τῆς αὐγῆς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀφετηρίαν μιᾶς νέας ἐμψυχώσεως εἰς τὸν ἱερὸν μας ἀγῶνα. Μιᾶς νέας ἐξορμήσεως τῶν δυνάμεων τῆς ἠθικῆς ἀντιστάσεως τὰς ὁποίας περικλείει ἡ ψυχὴ τοῦ Ἔθνους. Ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος θὰ μετάσχῃ ἐνεργῶς τοῦ πανελληνίου τούτου μνημοσύνου θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν αὐριανὴν σεμνὴν τελετὴν μὲ τονωμένον τὸ φρόνημα καὶ σφυρηλατημένην τὴν πίστιν του ἐπὶ τὴν τελικὴν νίκην.

### ΤΑΚΤΙΚΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ

Εἴδομεν χθὲς ὅτι τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἠσχολήθη μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐπεκτάσεως τῆς λειτουργίας κινητῶν πρατηρίων διὰ τὸν στρατόν. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἀπὸ τὰς καλυτέρας προσπαθείας ποὺ ἔγιναν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς παροχῆς εἰς τοὺς μαχομένους ἄνδρας εὐθηνῶν ὁλῶν ἐκείνων τῶν ἀπαραιτήτων μικροειδῶν τὰ ὁποῖα δὲν εὐκαιρεῖ νὰ προμηθεύῃ ἡ Ἐπιμελητεία. Τὴν προσπάθειαν ἤρχισε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐκ τῆς πρώτης πειραματικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου ἀπεδείχθη καὶ ἡ χρησιμότης τῶν πρατηρίων καὶ ἡ δυνατότης τῆς εὐρυτέρας λειτουργίας των. Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως εἶναι τοιοῦτον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις.

### ΗΔΑΗ ΠΔΣΥΡΑ

Δὲν ἔχει μόνον τὴν φαιδράν της πλευράν ἡ παραίτησις τοῦ Ντίνο Γκράντι ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Εἶναι ἡ παραίτησις αὐτὴ τοῦ ἀλοτε πρεσβευτοῦ τῆς Ἰταλίας εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ γνωστοῦ διὰ τὴν ἀντίθεσίν του πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ Ψευδοκαίσαρος ἐνδεικτικὴ τῆς σοβούσης ἐν Ἰταλίᾳ κρίσεως. Μιᾶς κρίσεως ἡ ὁποία καθίσταται ὁσημέραι σοβαρωτέρα διότι σημειώνει καὶ ἐντὸς αὐτῶν τούτων τῶν κόλπων τοῦ φασιστικοῦ κόμματος τὸν ἀντίκτυπόν της.

### ΔΙΑ ΤΗΝ ΛΑΡΙΣΑΝ

Οἱ Λαρισινοὶ εὐχαριστοῦν τὸν Πρωθυπουργὸν δι' ὅσα μέτρα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν δυστυχίαν των. Καὶ ἔλαβε πράγματι πολλὰ μέτρα· τόσα ὥστε νὰ εἶναι πράγματι ἀ